

cum sacra facultas tot, tamque varias amplitudine suâ concludat veluti subditas ditioni suâ regiones, in eam me hodiernâ luce reciperem, quâ vestrum oculos fugeret, atque adeo regimen vestrum ignoraret. Si de quâ enim sacræ facultatis parte instituissem concertationem, quam vos latere, vel leviter mihi suspicari contigisset, tot præclarissimi è vestrà Societate viri illicò prodissent, qui me protinùs a quadam suspitione revocassent. Si namque de abditis Scripturæ sensibus cogitassèm dissèrere, hinc Salmeronis prolusiones, inde Cornelii, Tyrini, aliorumque commentaria occurrissent. Si de re historicâ periculum facere constituissem, hinc Binii, Labbæi, Harduini, Cofartii, & celeberrimi Sirmondi obversati essent labores. Si scholasticum agmen parassèm; hinc Gregorii de Valentia in sentiendo maturitatem, Suarefii in hoc rerum genere amplitudinem, Vasquesii acerrimum in perscrutando ingenium, centenorumque aliorum conatus aspexissem. Si demùm cum fidei hostibus pedem conferre, atque Ecclesiæ jura vindicare gestiero, num validam Bellarmini doctrinam declinare potero; num potero aurea Dionysii Petavii pro catholicorum dogmatum defensione monumenta præterire, si certum voluerim mihi certaturo contiscere patrocinium, certumque mihi sponderim de pugna triumphum? Quòcumque oculos verterim, in clytæ Societatis vestræ occurrent undique viri, in quovis doctrinæ genere præstantissimi. Quid enim modò in literarum republicâ exoptari amplius potest, quod vel a majoribus vestris excogitatum non sit, vel florentissimo eruditionis apparatu defœcatum deinceps a vestris non fuerit expolitum, exornatumque? Hæc porrò omnia mihi reputantique reputantique nemo velim succenseat; ac si cæterorum ordinum viros in simultatem adducere, ac penè despiciere amaverim; neque enim Societatis Jesu gloriæ fastigium ex aliorum ruinis aut ego excitare contendo, aut ejus alumni æquo animo patiuntur attolli. Interim verò timoris causam deprehendisse me video, dum video me vestrà stipatum coronâ, quot viros, tot iudices in subeundâ concertatione habiturum.